

РЕШЕНИЕ

№ 1093

гр. София, 25.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на шестнадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Камелия Първанова

Членове: Георги Иванов
Димитър Мирчев

при участието на секретаря Ирена М. Дянкова
като разгледа докладваното от Камелия Първанова Въззивно гражданско дело № 20221000500649 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и следв. ГПК.

С решение № 265600/2.09.2021г, постановено по гр.д.№ 16827/2019г по описа на СГС, е осъдена Прокуратурата на РБългария да заплати на А. Л. Й. с ЕГН ***** на основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ сумата от 21 200лв. за обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди от незаконното обвинение в извършване на престъпление по чл.242, ал.1, б.”в., и „д” във вр. с чл.26, ал.1 и чл.20, ал.4 НК, наказателното производство за което е прекратено с постановление от 22.08.2017г по ДП № 49/2009г по описа на НСлС, пр.пр.№ 2460/2004г по описа на СГП, на прокурор при СГП, заедно със законната лихва върху тази сума от 4.10.2017г до окончателното ѝ изплащане, и на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ сумата от 30лв. за разноски по производството за държавна такса от 10лв. и за удостоверения от 20 лв., като е отхвърлен иска за обезщетение за неимуществени вреди за разликата над уважения размер от 21 200лв. до пълния предявен размер от 100 000лв.

Решението е обжалвано от Прокуратурата на РБългария, чрез Софийска градска прокуратура, в частта му, с която е осъдена да заплати на А. Л. Й. сумата от 21 200лв. за обезщетение за неимуществени вреди на основание чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ. Сочи, че по делото не са събрани доказателства, които да установяват, че ищецът е претърпял вреди над обикновените. Свидетелските показания са общи, декларативни, без конкретика по отношение на претърпените вреди. Възражава, че не е отчетено, че не е била взета предвид

липсата на взета мярка за неотклонение, на трайни вреди на ищеца, че е съобразена продължителността на процеса, независимо от изплатеното му обезщетение по реда на глава III от ЗСВ. Претендира да се отмени решението в обжалваната му част, алтернативно да се намали определеният размер на обезщетението.

Ответната страна-А. Л. Й., представляван от адв.Л.С., е оспорила въззивната жалба като неоснователна. Сочи, че производството е продължило 9 години, 3 месеца и 3 дни, разгледано на три съдебни инстанции, два пъти от въззивния съд, върнато на СГП, където наказателното производство е било прекратено, като продължителността е довела до уронване на престижа и авторитета му, променила са се възможностите за пълноценна реализация, довело е до негативно отражение на психиката и здравето му. Излага доводи, че свидетелските показания са конкретни и установяват претърпените вреди.

Решението е обжалвано и от А. Л. Й., в частта му, с която е отхвърлена исковата претенция по чл.2, ал.1, т.4 от ЗОДОВ за разликата от 21 200лв. до 100 000лв. Излага доводи, че размерът на обезщетението е занижен, като не са съобразени всички обстоятелства-тежестта на повдигнатото обвинение, продължителността на наказателното производство, влошаването на здравословното и психологическото му състояние, промените в житейски план, трайната съдебна практика, заеманата длъжност, която има завишени изисквания за почтеност и професионализъм. Възражава, че е приспаднато заплащаното обезщетение за нарушаване на правото му наказателното производство да се разгледа в разумен срок. Претендира да се отмени решението в обжалваната му част.

Въззивните жалби са подадени в законоустановения срок, от надлежни страни и против обжалваем съдебен акт. Разгледани по същество са НЕОСНОВАТЕЛНИ.

Ищецът по делото – А. Л. Й. е посочил в исковата молба, че срещу него е било образувано наказателно производство по обвинение в извършване на тежко престъпление по чл. 242, ал. 1, б. „в“ и „д“ от НК, приключило след 9 години, 3 месеца и 3 дни с постановление за прекратяване на наказателното производство от 22.08.2017 г. поради липса на обоснован извод за извършено от него престъпление. Преживял е негативни емоции като стрес, раздразнителност, апатичност, песимизъм и други от промяната на създадения от него ритъм на живот при осъществяване на социални и професионални контакти и възможността му за осигуряване на основни средства за живот, довели до траен психически стрес; психологическо напрежение и нервност при всяко съдебно заседание; невъзможност да се осигури спокойна семейна среда и нужното родителско присъствие и уронване на неговия авторитет и добро име, предвид и на медийното внимание към наказателното производство, водено срещу 18 подсъдими. Претендирал е да бъде осъден ответника да му заплати обезщетение за претърпените неимуществени вреди от 100 000 лева, заедно със законната лихва върху тази сума от 04.10.2017 г. до окончателното ѝ изплащане и разноските по производството.

Ответникът Прокуратурата на РБългария е оспорила исковата претенция. Възразила е, че не са ангажирани доказателства за претендираните неимуществени вреди и причинната им връзка с повдигнатото обвинение по производството, което е прекратено, а при

евентуалност – значително завишен размер на претендираното обезщетение за неимуществени вреди, съобразно принципа на чл. 52 от ЗЗД и полученото от ищеца обезщетение по чл. 60а и сл. от ЗСВ.

С решението си първоинстанционният съд е уважил частично исковата претенция като е приел, че са налице условията за ангажиране отговорността на ответника, че ищецът е претърпял неимуществени вреди и е приспаднал заплатеното му обезщетение по глава III на ЗСВ.

С постановление от 29.05.2007 г. по досъдебно производство № 49/2004 г. по описа на Национална следствена служба, предявено на 11.07.2007 г., ищецът А.Й. е бил привлечен като обвиняем за престъпление по чл. 242, ал. 1, б. „в“ и „д“ във вр. с чл. 26, ал. 1 и чл. 20, ал. 4 от НК, затова че в периода от 28.01.2003 г. до 12.04.2003 г. на ГКПП Кулата, при условията на продължавано престъпление, в качеството си на длъжностно лице – старши инспектор в Митница Калотина, изпълняващ длъжността на Митница Кулата въз основа на заповед за командироването му, умишлено е улеснил водачи на товарни автомобили, като извършители, и Н. М., като посредствен извършител, в осъществяването на 28 деяния, съставляващи пренасяне през границите на страната без знанието и разрешението на митниците на стоки за търговски цели в големи размери (контрабанда в големи размери). Като обвиняеми по наказателното производство заедно с ищеца били привлечени 19 лица.

Разследването е приключило с внасянето на обвинителен акт на 25.09.2007 г., видно от констативен протокол по чл. 60в, ал. 3 от ЗСВ, като било образувано н.о.х.д № 3063/2007 г. по описа на СГС, НО, 2-ри състав. С разпореждане от 29.01.2008 г. делото е било изпратено за разглеждане по подсъдност на Софийски ОС. След повдигане на спор за подсъдност Върховният касационен съд с определение от 12.05.2008 г., постановено по ч.н.д. № 254/2008 г., е изпратил делото за разглеждане на СГС.

След връщането му на СГС е било образувано н.о.х.д. № 1567/2008 г., което с определение от 01.10.2008 г., постановено в открито съдебно заседание, е било прекратено и върнато на Прокуратурата за отстраняване на противоречие между обстоятелствена част и заключителна такава на обвинителния акт. Такъв е бил внесен отново на 26.01.2009 г., като по него е било образувано н.о.х.д. № 269/2009 г. на СГС, НО, 2-ри състав.

В така образуваното съдебно производство участвали 19 подсъдими, като за провеждането на съдебното следствие, свързано със събирането на много доказателствени средства – чрез разпит на 118 свидетели, приемане на експертизи, провеждане на съдебни поръчки и други способи за събиране на доказателства, и за постановяването на присъдата, са били проведени 29 съдебни заседания, насрочвани през периода м. април 2009 г. – м. юни 2013 г. и на които ищецът А.Й. винаги е присъствал заедно със своите защитници. Съдебното производство пред първата инстанция е приключило с постановяване на присъда от 12.06.2013 г., с която ищецът и останалите подсъдими били оправдани по повдигнатите им обвинения.

Постановената присъда е била протестирана от Прокуратурата и е било образувано въззивното производство по в.н.о.х.д. № 358/2014 г. по описа на САС, приключило с постановяване на решение № 282 от 17.07.2014 г., с което присъдата на СГС е била потвърдена. Решението на САС е било протестирано от АП пред ВКС, който с решение № 90 от 04.03.2015 г. по к.н.д. № 1710/2014 г. е отменил изцяло решението на САС и върнал делото на същия съд за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

С решение № 210 от 25.06.2015 г., постановено от САС след новото му разглеждане, оправдателната присъда е била отменена, а делото върнато за ново разглеждане от Прокуратурата. Въззивният съд е изложил мотиви за наличието на неточно и непълно обвинение, представляващо съществено процесуално нарушение, отстранимо с изготвяне и внасяне на нов обвинителен акт.

Делото е било изпратено на СГП, като с постановление от 22.08.2017 г. на прокурор при СГП е било прекратено изцяло на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК поради невъзможност да бъде обоснован извод за извършено престъпление по чл. 242, ал. 1 от НК. Постановлението е било връчено на ищеца на 27.09.2017 г.

През време на воденото наказателно производство ищецът А. Й. се е намирал в брак със св. В. Й., от който имат двама синове, родени съответно през 2001 г. и 2008 г. Бракът помежду им е бил прекратен по взаимно съгласие с влязло в сила на 11.06.2018 г. решение, постановено по гр. дело № 24074/2018 г. на СРС.

По делото са ангажирани гласни доказателства, чрез разпит на свидетелите В. Х.-приятел на ищеца и В. Й.– бивша съпруга на ищеца. В показанията си свидетелите са заявили, че воденото наказателно производство, започването на което имало и медиен отзвук, е повлияло негативно върху състоянието на ищеца, който бил под постоянен стрес и напрежение от свързването му с осъществявана престъпна дейност с непознати за него хора и от участието му в наказателното производство, довели до неговата раздразнителност, избухливост, трудности в контактуването и влошаване на семейните му отношения – не говорил със съпругата и децата си, забравял за ангажиментите си, лишил ги от очакваната емоционална подкрепа на присъстващ в преживяванията им баща. Ищецът харесвал работата си в Митницата и специализирал образованието си в тази област, за да продължи да работи там и да осигури възможност за професионалното си развитие, но повдигнатото му обвинение не само го оставило без работа в Митницата, но и трудно си намерил друга работа. След около година и половина по препоръка на познат ищецът започнал като шофьор, а след това работил в рекламна агенция, където бил и понастоящем.

За нарушаване с продължителността на наказателното производство на правото за разглеждане и решаване на делото в разумен срок на ищеца А. Й. е било определено и изплатено на реда на глава Трета „а“ от ЗСВ обезщетение в размер на 3800 лева.

С оглед на установената фактическа обстановка, въззивният съд намира от правна страна следното:

Основният спорен въпрос по делото е относно определения размер на обезщетението

за неимуществени вреди по предявения иск с правно основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, съгласно който държавата отговаря за вреди, ако лицето бъде оправдано или наказателното производство бъде прекратено поради това, че деянието не е извършено от лицето или, че извършеното деяние не е престъпление. При преценката на този размер следва да се съобрази чл.52 ЗЗД, както и Постановление №4/1968 относно справедливостта.

Ищецът е бил обвинен в извършването на тежко умишлено престъпление, при условията на продължавано престъпление. Производството е продължило 10 години и три месеца. Не е била налагана мярка за неотклонение. Ищецът е бил на 31 години-млада възраст, при която човек полага усилия за професионална реализация. Установява се, че е търпял вреди-стрес, притеснения, социално отчуждение, прекратяване на отношения със съпругата му, неудобство от близки и приятели и колеги, промяна на професионалната му реализация. Следва да се съобрази, че продължителността на производството е обусловена и от голямата фактическа и правна сложност на делото, от наличието на множество обвиняеми и обвинения, че на всяко заседание ищецът е присъствал. При отчитане на всички тези съображения, въззивният съд намира, че следва да се определи обезщетение за претърпените неимуществени вреди в размер на 25 000лв.

От същото следва да се приспадне заплатеното му обезщетение по глава III от ЗСВ в размер на 3 800лв. Възражението, че същото не е следвало да се приспада е неоснователно, тъй като съдебната практика приема, че нарушението на правото по чл.6, пар.1 от КЗПЧ е въведено изрично като основание на иска по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, поради което съдът е длъжен да съобрази цялостното негативно отражение за незаконното обвинение в неимуществената сфера на увредения и да определи обезщетение в глобален размер, което да намали с вече определеното му постигнатото споразумение по глава III а от ЗСВ./ Виж решение № 42 от 1.07.2019г по гр.д.№ 1914/2018г на ВКС, ГК, III ГО./

Следва да се уважи исковата претенция в размер на 21 200лв., ведно със законната лихва от 4.10.2017г до окончателното му изплащане и да се отхвърли до претендирания размер от 100 000лв.

Като е достигнал до същите правни изводи, съдът е постановил правилно и законосъобразно решение, което следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на спора и на осн. чл.78, ал.3 ГПК следва да бъде осъдена Прокуратурата на РБ да заплати на основание чл.38, ал.2 ЗАдв. на адвокат Д. О. Д. с № 1300760510 сумата от 748.36лв. за процесуално представителство пред въззивната инстанция.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 265600/2.09.2021г, постановено по гр.д.№ 16827/2019г по описа на СГС, с което е осъдена Прокуратурата на РБългария да заплати на А. Л. Й. с

ЕГН ***** на основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ сумата от 21 200лв. за обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди от незаконното обвинение в извършване на престъпление по чл.242, ал.1, б."в., и „д” във вр. с чл.26, ал.1 и чл.20, ал.4 НК, наказателното производство за което е прекратено с постановление от 22.08.2017г по ДП № 49/2009г по описа на НСлС, пр.пр.№ 2460/2004г по описа на СГП, на прокурор при СГП, заедно със законната лихва върху тази сума от 4.10.2017г до окончателното ѝ изплащане, и на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ сумата от 30лв. за разноси по производството за държавна такса от 10лв. и за удостоверения от 20 лв., и е отхвърлен иска за обезщетение за неимуществени вреди за разликата над уважения размер от 21 200лв. до пълния предявен размер от 100 000лв.

ОСЪЖДА на основание чл.38, ал.2 ЗАДв. Прокуратурата на РБългария ДА ЗАПЛАТИ на адвокат Д. О. Д. с № 1300760510 сумата от 748.36лв. за процесуално представителство пред въззивната инстанция.

Решението може да се обжалва при условията на чл.280, ал.1 ГПК с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС на РБ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____